

Utbildningsdepartementet

Statens skolverk
106 20 Stockholm

Uppdrag om utvärdering av betyg från årskurs 6

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens skolverk att utvärdera vissa konsekvenser av betyg från årskurs 6 i grundskolan, sameskolan och grundsärskolan, i de fall betyg ges, samt i årskurs 7 i specialskolan.

Utvärderingen ska analysera i vilken grad och i så fall på vilket sätt

- betyg från årskurs 6 (7 i specialskolan) har påverkat elevernas resultat i förhållande till kunskapskraven, dels generellt, dels avseende olika elevgrupper, t.ex. hög- och lågpresterande elever,
- betygen har bidragit till att fler elever som befaras att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås har fått extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen,
- betygen har bidragit till att fler elever som tidigare fått extra anpassningar eller andra stödinsatser har utretts och fått särskilt stöd, och
- betygen har lett till en tydligare information till elever och föräldrar om elevernas kunskapsutveckling och utveckling i övrigt.

Utvärderingen ska även belysa

- elevers och föräldrars erfarenheter av att eleverna får betyg från årskurs 6,
- rektorers och berörda lärares erfarenheter av att ge betyg från årskurs 6,
- hur implementeringen av reformen har fungerat,
- omfattningen och inriktningen av genomförda implementerings- och fortbildningsinsatser på nationell och lokal nivå och erfarenheter och resultatet av dessa insatser inom området bedömning och betygsättning,
- vilka ekonomiska konsekvenser betyg från årskurs 6 har medfört, bl.a. en bedömning av kostnader för huvudmännen och hur dessa har använt den statliga kompensation som utgått för de kostnader som uppstått vid införandet av betygen och hur dessa medel nått ut till berörda skolor, och

- vilka administrativa, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser som betyg från årskurs 6 har medfört för skolhuvudmän, rektorer och lärare i de olika skolformerna.

Genomförande och redovisning av uppdraget

Skolverket ska inhämta synpunkter i relevanta delar från Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Sameskolstyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting, Friskolornas riksförbund, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU), Skolforskningsinstitutet och relevanta elev- och föräldraorganisationer. Skolverket ska även inhämta synpunkter från andra berörda aktörer inom området. Skolverket ska vidare ta del av internationell forskning och erfarenhet inom området samt belysa vilken funktion betygen har i andra jämförbara länder, t.ex. om betygen används som urvalsinstrument för den fortsatta skolgången. Skolverket bör även beakta närliggande uppdrag inom området, t.ex. Skolverkets pågående uppdrag att utvärdera den nya betygsskalan (U2015/03628/S).

Skolverket ska löpande hålla Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) informerat om hur arbetet med uppdraget fortskrider. Uppdraget ska redovisas senast den 16 december 2016 till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet).

Ekonomiska förutsättningar för uppdraget

För uppdraget får Skolverket under 2015 använda högst 3 miljoner kronor. Kostnaden ska belasta det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för budgetåret 2015 uppförda anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet*, anslagspost 9 som fördelas efter beslut av regeringen. För 2016 beräknar regeringen 0,5 miljoner kronor under samma anslag.

Skälen för regeringens beslut

För att ge alla elever de bästa möjligheterna att utvecklas är det av högsta vikt att lärarna systematiskt bedömer, följer upp och utvärderar elevernas kunskapsutveckling. Betyg är ett av flera verktyg som kan användas för dessa ändamål.

Enligt departementspromemorian Betyg från årskurs 6 i grundskolan (Ds 2010:15) är betyg en sådan fråga som de flesta – både inom och utanför skolan – har åsikter om. I departementspromemorian anges vidare att det finns få större nationella och internationella studier om betygens effekter på elevernas resultat. Förutom att de är få vilar de också på ett litet empiriskt underlag. Det är därför inte möjligt att dra några entydiga slutsatser utifrån dem. Enligt remisspromemorian En bättre skolstart för alla: bedömning och betyg för progression i lärandet (U2014/4873/S) är betygens effekt på studiemotivation och långsiktiga

resultat omdebatterad. Forskningsexempel från remisspromemorian visar även att effekterna av betygen på elevernas resultat inte är entydig.

I dag ges betyg från årskurs 6 i grundskolan, sameskolan och grundsärskolan, när betyg ges, samt i årskurs 7 i specialskolan. Införandet av betyg från årskurs 6 ansågs som en genomgripande reform för såväl elever som huvudmän och lärare när den infördes hösten 2012. I samband med införandet av reformen genomfördes omfattande implementerings- och kompetensutvecklingsinsatser. Kommunerna ersattes även enligt finansieringsprincipen för de merkostnader som bedömdes uppkomma genom införandet av betyg från årskurs 6.

För att regeringen ska kunna föreslå relevanta åtgärder som leder till höjda kunskapsresultat, förbättrad kvalitet i undervisningen och en ökad likvärdighet i skolan är det av stor vikt att reformer utvärderas. Vikten av att inte bara införa skolreformer utan att också att utvärdera dessa betonas även i betänkandet Utvärdera för utveckling – om utvärdering av skolpolitiska reformer (SOU 2014:12). I betänkandet framgår att utvärdering av reformer i sin tur kan resultera i kunskap som kan ligga till grund för evidensbaserade beslut inför eventuella framtida reformer.

Som ett led i detta har Statens skolverk i uppdrag att utvärdera den nya betygsskalan och kunskapskravens utformning (U2015/03628/S). Uppdraget ska redovisas i april 2016. Vidare kom Socialdemokraterna, Moderaterna, Miljöpartiet de gröna, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna i februari 2015 överens om att en försöksverksamhet ska genomföras där skolor ges möjlighet att ge betyg från årskurs 4 (U2015/774/S). Försöksverksamheten ska påbörjas senast under 2017. Försöksverksamheten ska följas upp och utvärderas löpande.

Mot denna bakgrund bör Skolverket ges i uppdrag att utvärdera vissa konsekvenser av betyg i årskurs 6 i grundskolan och motsvarande skolformer så att regeringen framöver har ett ytterligare väl underbyggt underlag som utgångspunkt inför framtida insatser när det gäller frågor om betyg.

På regeringens vägnar

Gustav Fridolin

Gunnar Stenberg

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Utbildningsutskottet
Statens skolinspektion
Specialpedagogiska skolmyndigheten
Sameskolstyrelsen
Sveriges Kommuner och Landsting
Friskolornas riksförbund